

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 5 - segona època - desembre 1997

PAPERS

del secretariat

Les flors de l'ampit de la meva finestra

Intentar comprendre.

***Avaluació, comprensió,
Nadal; tot plegat deu ser
força proper.***

Comprendre constitueix una de les actituds més humanes i més nobles que puguin niar en l'esperit de tota persona. Capteniment que et fa sortir de tu mateix fins a trobar l'altre per conèixer els seus racons més íntims i la seva història llunya-

na. No permet que un oblidí la lucidesa i malgrat l'exigència, que hom intenti trobar i ponderar els motius de l'altre. Amb el mot comprensió entenem tres coses diferents, una de caire cognoscitiu per la qual ens trobem amb l'altre i en penetrem la intimitat amb ulls afanyosos de veure (...), l'altra, de doble valoratiu afegeix una ponderació estimativa al coneixement de l'objecte. L'objecte m'afecta i s'omple

d'un valor afegit. «Les flors de l'ampit de la meva finestra, quan les comprenc, em concerneixen i són les meves flors». La tercera, de tarannà moral, inclou una fraternització amb tot. Sortir d'un mateix i trobar l'altre. Posar-se en la pell de l'altre no significa deixar passar, sinó analitzar-ho amb ulls benignes. (...) «Com una barca que surt del port i a veles desplegadas s'endinsa vers l'ampla extensió del mar», amb la comprensió, sortint de nosaltres mateixos, anem a trobar l'altre, el que se m'assembla, tant en allò que té de millor com en el que el desmereix. Així, com un tot, el captem de la forma més justa possible i no solament exercirem la bondat sinó moltes vegades la justícia, perquè és just no oblidar les raons de l'altre.

(«Edicions 62» ha autoritzat a «PAPERS» la reproducció dels fragments que els hem sol·licitat del llibre *Viure*, de **Jordi Llimona**, caputxí.)

parlem de:

- ❖ ***L'entrevista amb Mercè Rossell. (pàg. 2)***
- ❖ ***Nadal des de la frontera. (pàg. 3)***
- ❖ ***Construïm el pessebre. (pàg. 4)***
- ❖ ***L'avaluació. (pàgs. 5-8)***
- ❖ ***Avaluació dels objectius. (pàg. 9)***

Avaluació i Reforma

Parlem amb la Mercè Rossell

Mercè Rossell i Alfonso és professora d'Història i de Geografia a l'IES «L'Alzina» de Barcelona. De fa temps s'ha interessat pel problema de l'avaluació i ha format part de diferents equips de treball sobre el tema. Ha publicat articles a «L'Avenç» i un llibre titulat «Avaluar, més que posar notes» (Claret, 1996), fonamentat a partir d'un projecte portat a terme en el seu Institut sobre «La dinamització de les Juntes d'Avaluació».

que l'alumnat reforci els èxits i rectifiqui els errors; però no oblidem, tampoc, el caràcter social de l'avaluació, és a dir, el certificat que acredita la superació de cicle o d'etapa. Aquí, l'equip docent és fonamental perquè ha de decidir si l'alum-

ne ha assolit els objectius fixats. Amb un bon treball d'equip, previ a l'avaluació, la decisió serà millor perquè es farà en funció dels objectius establerts i dels criteris acordats.

Avaluació contínua, global, integral,...

La reforma introdueix canvis en la pràctica educativa i en el camp de l'avaluació. Però no ens ha d'enlluernar ni d'angoixar una terminologia que sovint respon a pràctiques ja existents. La major part dels adjectius que qualifiquen l'avaluació ja són presents a la Llei General d'Educació dels 70. No són, per tant, tan nous.

Quins són aquests canvis?

Les propostes de la reforma són perilloses si menen els ensenyants a pensar que «abans» es feia tot malament i que la reforma, com un «després», ens ha de fer canviar el treball quotidià. Ni una cosa ni l'altra. La reforma fa repensar, sistematitzar i millorar les activitats que ja realitzem cada dia amb força èxit. Qui no investiga abans d'iniciar un tema el que saben els alumnes? Qui, quan corregeix, no té en compte criteris tot i que potser no els ha explicat? Qui no diversifica les preguntes d'una prova per adaptar-se a les diferents capacitats de l'alumnat? Tot això també és la reforma en el camp de l'avaluació.

Canvis assumibles pel professorat?

De fet, els canvis són en la manera de corregir i d'avaluar. Si en una activitat, el professor estableix uns criteris objectius de correcció, a l'hora d'avaluar, l'alumne pot veure i acceptar millor els errors. Una correcció des d'aquesta perspectiva permet

Quan avaluem, sentenciem?

La reforma concep l'avaluació com un instrument de regulació del procés d'ensenyament-aprenentatge. Entès així i no només com una eina de certificació social, l'avaluació pren un nou sentit ja que el seu objectiu és el d'informar i orientar l'alumnat sobre els seus progressos i sobre les seves dificultats. En aquest sentit és un instrument no sancionador.

Aprendre a avaluar és difícil

Amb la diversitat que hi ha a l'aula i el poc temps que té el professor per arribar a fons en cada alumne és veritablement difícil, però si sabem fer que nois i noies siguin protagonistes del seu treball afavorim, a més de la implicació i la presa de consciència, la gestió del propi aprenentatge. Cal dotar l'alumnat d'eines i mecanismes perquè, des de la seva responsabilitat -que no eximeix la del professor-, pugui dirigir el seu aprenentatge i tenir, cada vegada, més criteri per autoavaluar-se. El professor, així, arribarà més als alumnes amb dificultats. L'autoavaluació, si bé pot ser una pèrdua de poder -la nota manté l'autoritat i l'ordre- permet que l'avaluació deixi de ser una sanció social i passi a ser una eina de perfeccionament pedagògic.

Nadal des de la frontera

escola pia

Reflexions en una nova circumstància

Salvador Riera, un escolapi que està prestant un nou servei de cara als joves a Mexicali, ens fa aquestes reflexions, en vigílies de Nadal, des de la frontera de Mèxic amb Estats Units.

Molts em recordareu per la pastoral a l'Equip de Gestió i a Balmes, d'altres una mica de més lluny, però tots sabeu que des del juny estic lluny de Catalunya. Aquí, a les Califòrnies, hi ha un grup de joves que creuen que això de ser escolapi val la pena, i faig camí amb ells somiant molt en una Escola Pia al servei dels més pobres i, tocant de peus a terra, veient els tants i tants problemes i la tanta i tanta feina sobretot en el camp de l'educació, i que un no sap per on començar.

VOLEU DIR QUE ELS HOMES SOM TAN DIFERENTS?

Permeteu-me que expressi a «Papers» unes reflexions que han passat pel meu cor tot veient ja proper el Nadal, que ben segur serà diferent del que he viscut fins ara. Del tot diferent? Voleu dir que els homes som tan diferents? El missatge del Nadal no és el mateix per a tots? Llegint un diari mexicà, si no fos pels noms i per l'estil de compaginació pensaria que encara estic vivint els mateixos problemes que en el nostre país: a la política hi ha corrupció? sí, aquí i allà; sempre reben els mateixos? sí, aquí i allà; les drogues malmeten la joventut? sí, aquí i allà; l'educació i la família, imprescindibles per transformar el món? sí, aquí i allà.

I, en aquest petit món nostre, des d'Orient fins a Occident, novament ressonaran les paraules dels àngels: *Glòria a Déu a dalt del cel i pau a la terra. Us ha nascut un Salvador...*

Que en poden ser de buides les paraules: Bon Nadal direm i res no canviarà. Bon Nadal i grans negocis i magatzems i lluminàries i obsequis i... buidor. Però, per Nadal aquí i allà hi haurà gent, joves i grans intentant fugir de la seva realitat: passar

la frontera cercant una vida millor; entrant en el cercle de l'alcohol i de les drogues; buscant refugi en els somnis per escapar dels maltractaments del marit, dels abusos dels més forts... I en d'altres, quanta solitud enmig de tanta gent. Amb colors diferents sí, però ben igual aquí i allà.

Malgrat tot això, una vegada més: "Glòria a Déu i Pau a la terra". Com ho direu aquest any a Catalunya? Com ho diré i ho viuré aquest any al nord de Mèxic, tocant a la frontera amb USA? Mireu, jo intentaré acostar-me el més possible al poble senzill mexicà, ple de religiositat popular, que abans de Nadal ja acompanya Josep i Maria buscant lloc a l'hostal celebrant el ritual de "Las Posadas" on els protagonistes són els nens i nenes que encara tenen el cor obert a la il·lusió; també hi trobaré la Missa del Gall i els nostres pastorets que aquí es diran "Pastorelas" on el dimoni queda sempre malament, com ha de ser! I els turrans? Encara no ho sé, però segur que hi deu haver algun dolç semblant...

INTENTARÉ ACOSTAR-ME EL MÉS POSSIBLE AL POBLE SENZILL MEXICÀ, PLE DE RELIGIOSITAT POPULAR.

I a aquest poble tan cansat de corrupció, amb mares que, com Maria, són el pal de paller de cada casa, amb tants infants i joves que necessiten noves esperances, a aquest poble, intentaré d'anunciar una vegada més, amb tota la força, que la Salvació ja és entre nosaltres. I a la petita capelleta de Fàtima on celebren cada diumenge, amb la nostra comunitat de joves escolapis, amb els adolescents de la presó, amb les noies universitàries i treballadores que de tant en tant m'escolten, intentarem fer possible la realitat d'aquesta salvació de tots i per a tots.

Tant de bo, vosaltres, allà a Catalunya, a l'escola, amb els companys i alumnes, amb la vostra família intenteu de fer ben real aquest Nadal 1997.

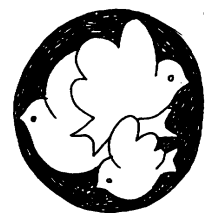
BON NADAL A TOTS!

Salvador Riera

Temps de reflexió

Les propostes de l'ençà

Sigues obert; i si no n'ets, camina.

Cerca la veritat; i si no la trobes,
mantén els ulls oberts.

Estima; i si no pots, tingues bondat.

Accepta; i si no n'ets capaç, confia.

Abraça; i si mai es trenca l'abraçada,
recull-ne els trossos.

Alegra; i si tot és trist, acaricia.

Tingues sempre il·lusió; si mai la perds,
mira els estels.

Crea; i si no pots, ajuda.

Construeix el futur; i si no arriba, continua.

Contempla; i si tot és gris, somnia.

Somriu; i si no és possible, plora.

Sigues lliure; i si no n'ets, obre't.

Jordi Llimona - VIURE

Fem el pessebre

Quina experiència!

Fer les coses amb els altres -en aquest cas, un pessebre- és un camí d'aprenentatge i de descoberta. Un grup de nois i noies ho han provat i ens ho expliquen.

L'any passat, durant el primer trimestre, alguns alumnes de primer d'ESO vam tenir l'oportunitat de participar en la construcció del pessebre de l'escola, però no un pessebre normalet i corrent o tirant a "cutrillo" sinó un pessebre artístic d'aquells que es miren per una finestreta. Un pessebre de pessebrista! L'experiència dels qui el vam fer va ser tan important i ens va agradar tant que aquest any no dubtem a tornar-hi a participar.

Durant els dies que muntàvem el pessebre hi va haver moments crítics, moments per riure, moments per desesperar-se perquè anàvem molt justos de temps, però, malgrat tot, per damunt de totes les penes, va

sobresortir la diversió del treball en equip i l'entreteniment.

Feia molta il·lusió veure com es passava del no-res a la forma. Com, només de la idea al cap de les dues escenes del pessebre -Naixement i un taller de Sant Josep- s'anava construint un gran pessebre, mentre apreníem les tècniques bàsiques del pessebrisme, per acabar presidint l'entrada de l'escola. Tothom se'l mirava i en feia comentaris. Les crítiques que vam tenir serviren per millorar-lo aquest any i els elogis ens animaven a explicar que l'havíem fet els alumnes d'ESO.

No us penseu que és una cosa molt difícil, que us demanen la lluna en un cove! Només cal una mica de paciència i poder dedicar-hi una mica de temps.

**Alba Coll i
Anna Albareda**
Grup Pessebristes
Escola Pia Ntra. Sra.

Diferents punts de vista sobre l'avaluació

avaluació

Amb el rerafons de la Reforma

L'OBSERVACIÓ, UNA EINA FONAMENTAL

Lídia Puig i Roser Cantó - E.P. Mataró

La preocupació que tenim en general sobre el tema de l'avaluació fa que busquem maneres perquè el fet d'avaluar sigui més fàcil i clar. Pensar en avaluar és pensar en una concepció global del nen. Com a mestres no ens interessa només el vessant de l'aprenentatge sinó les tres dimensions: motriu, afectiva i intel·lectual, la interacció de les quals és el que permet que els nens i les nenes desenvolupin globalment el seu creixement.

Una eina fonamental per fer l'avaluació és l'observació sistemàtica de les diferents situacions en què es mouen els nens perquè no n'hi ha prou només amb la relació que hi establim diàriament. Per això és bo que puguem dedicar moments per registrar o concretar d'alguna manera el que anem observant i poder tenir més elements a l'hora d'avaluar. L'estona de psicomotricitat, l'estona al pati i la de joc a l'aula són llocs per fer bones observacions dels nens/es. És a dir, tots aquells moments en què la vida de l'escola possibilita i afavoreix activitats espontànies on els nens/es es poden manifestar i es manifesten amb tranquil·litat i naturalitat.

Quan es veu una persona que observa, l'observació sembla una feina fàcil, que no necessita cap "extra" i sembla que qualsevol pugui fer-ho. Però quan ens hi posem ens adonem de la complexitat que suposa. L'observació d'un grup de 25 nens i nenes en plena activitat fa que es pugui veure moltes coses però al mateix temps sembla no veure res. No se sap ben bé què s'ha de veure, què s'ha d'observar, què s'ha de mirar. Cal plantejar-se -individualment o en equip- uns paràmetres d'observació que permetin pautar i guiar l'observació, donada la impossibilitat d'enregistrar-ho tot. Podem plantejar-nos d'observar només el grup o un petit grup, o un nen concret... per tant, haurem de decidir quins són els paràmetres d'observació que fixem en

cada cas per poder llegir, interpretar i avaluar els moviments, comportament... del grup, del nen... Si tenim clars els paràmetres d'observació evitarem de perdre'ns en detalls no rellevants.

Cal dir que, d'observar, se n'aprèn a base de molta experiència reflexionada és a dir, amb la capacitat d'anar relacionant unes experiències d'observació amb unes altres i anar-ne traient petites conclusions sobretot dels aspectes que es van configurant com a constant. L'experiència adquirida al llarg dels anys d'exercir com a mestres

ens capacita per comprendre els diferents comportaments dels nens i nenes. Capacitat que, en realitat, neix de l'observació no sistematitzada; observació que hi és i que sovint no ens adonem que fem en l'estada i relació diària a les aules. Per contra, quan ens proposem de fer una observació sistemàtica es adonem que hem de disposar d'una bona eina per enregistrar les dades. Encara que hi ha diferents maneres de recollir la informació, és important que la persona que observa creï la seva pròpia fitxa d'observació i si es tracta d'una eina d'escola cal que, com a mínim, es trobi còmoda en la utilització.

Hem parlat de globalitat i també de paràmetres, per tant ja queda evidenciada la importància d'acotar i de parcialitzar les dimensions abans esmentades per poder fer l'observació dels nens i nenes.

PAPER DELS ESPECIALISTES EN L'AVALUACIÓ*Ascensi Laglera - Escola Pia de Caldes*

Hem reflexionat, discutit, planificat i, sovint, caiem en el parany de comparar l'avaluació amb el rendiment acadèmic de l'alumnat. Tenim molt clar que l'avaluació ha de ser una tasca compartida entre l'equip docent, la família i l'alumne implicat. Si ens centrem en l'equip docent, cal destacar la intervenció de diversos mestres a l'aula i també és important que cada professor assumeixi el seu rol. És ben cert que el tutor és l'encarregat de coordinar la tasca educativa del grup, és qui interacciona amb la resta de docents totes les qüestions que afecten els seus alumnes, però no és menys important l'aportació que pot fer cadascun dels especialistes que intervé en el procés d'aprenentatge de cada grup i de cada alumne. Cal que tots els mestres que intervenen en el grup, d'una manera o altra se sentin implicats i estiguin assabentats de l'evolució que van fent els alumnes i així puguin participar i assumir els acords i mesures educatives més adients. L'aportació dels especialistes pot ser molt interessant i complementària a la del tutor ja que cada especialista, per les característiques de l'assignatura que imparteix, per la seva manera de fer i fins i tot per les mateixes preferències de l'alumnat, té experiències amb el grup o amb l'alumne diferents de les que pot tenir el mateix tutor.

EL VALOR DE LA PREVALUACIÓ*Manel Nicolàs - Col·legi Calassanci*

El sistema de preavaluació és una forma dinàmica i progressiva de valoració del procés d'aprenentatge dels alumnes.

La preavaluació és un mètode que es basa en la prevenció i anàlisi del progrés formatiu i dels resultats de l'acció docent. És un sistema continu i flexible perquè enllaça directament amb l'avaluació, en la valoració dels resultats i sobretot en l'anàlisi de les accions engedades pel que fa al tractament de la diversitat.

L'esquema que a continuació exposem és un dels possibles plantejaments i està

dissenyat en funció de l'organització del curs i del temps disponible. Malgrat això, aquest sistema ens ajuda a realitzar un seguiment individual i col·lectiu dels alumnes i del grup-classe en les diferents fases del curs i ens permet dissenyar accions a fer que seran revisades sistemàticament en cadascuna de les sessions d'avaluació.

ESTRUCTURA

- *Avaluació prèvia* dels alumnes amb dificultats detectades en cursos anteriors:
 - informació de l'anterior tutor
 - avaluació inicial del grup
 - departament d'orientació amb coneixement del material (tests passats).
- *Preavaluació* (començaments de novembre). Dificultats en iniciar el curs:
 - valoració inicial del grup
 - anàlisi dels alumnes amb dificultats
 - accions a realitzar
 - enumeració dels alumnes punters de la classe.
- *Avaluació final del 1r trimestre*:
 - valoració de les accions endegades sobre els alumnes i el grup
 - anàlisi de notes: alumnes problemàtics, alumnes a destacar
 - accions per el 2n trimestre.
- *Preavaluació* (febrer-març). Avaluació contínua:
 - anàlisi de les accions realitzades pels equips corresponents
 - exposició dels possibles alumnes detectats amb problemàtica nova
 - anàlisi, d'un per un, d'aquells alumnes mitjans i punters del grup que no hem parlat perquè el seguiment era "normal"
 - accions a realitzar.
- *Avaluació final del 2n trimestre*:
 - valoració de les accions endegades durant el curs
 - grup i alumnes
 - anàlisi de notes
 - accions a prendre en el 3r trimestre.
- *Preavaluació 3r trimestre* (abril-maig):
 - valoració del progrés dels alumnes,
 - presa de decisions any vinent. (cicle o etapa).
- *Avaluació final del 3r trimestre*:
 - anàlisi tots els alumnes
 - notes
 - progrés
 - accions any vinent...

A SECUNDÀRIA, ¿TOTS ELS ALUMNES SABEN EL MATEIX?

Jordi Viñas - Escola Pia de Terrassa

Un aspecte dels més importants de l'ensenyament secundari obligatori és la valoració que es fa dels alumnes al final d'una etapa. Cal partir d'una valoració individualitzada mitjançant la qual cada alumne ha de ser tractat individualment i diferenciat de la resta dels seus companys, per tant, és important i imprescindible de tenir en compte el seu procés d'aprenentatge. L'avaluació ha de complir dues funcions: per una banda ha de permetre que l'ajut pedagògic estigui ajustat individualment a cada alumne i per l'altra ha de valorar fins a quin punt s'ha aconseguit aquests propòsits. Això vol dir que s'ha de valorar el nivell i/o nivells a què ha d'arribar cada alumne, independent de la resta de l'alumnat a partir dels objectius terminals de cicle i dels continguts que constitueixen la concreció de les intencions educatives.

La base de tot aquest sistema està en la comprensivitat del sistema educatiu de l'ESO. No tots els alumnes han de saber o han de fer el mateix per superar una etapa, sinó que cada un s'ha de poder valorar segons les seves possibilitats i el seu propi procés d'aprenentatge.

Fer això crea veritables inquietuds en el professorat, acostumat a valorar els alumnes a partir d'uns mínims establerts iguals per a tots.

Crec que la clau està en saber fer la valoració global i no només en voler avaluar l'àrea o la matèria, sinó en poder arribar al global del procés d'aprenentatge de cada alumne. És així com es podrà veure l'assoliment que cada alumne fa dels objectius generals d'etapa que se li han anat proposant. Caldrà diferenciar el procés d'aprenentatge d'un alumne al qual, per les seves característiques i necessitats, se li ha fet una adaptació curricular d'un altre que no ha necessitat aquesta adaptació. En el moment d'avaluar-valorar, l'equip de professors -la junta d'avaluació- mirarà -d'un i altre- si han aconseguit els objectius que se'ls havia marcat; si és així, si han fet una progressió en el seu procés individual d'aprenentatge hauran de tenir una valoració positiva. És important que entenguem que no tots els alumnes han de saltar l'obstacle a la mateixa alçada sinó que cadascú

ho ha de fer segons les seves possibilitats. En aquest moment és on pren cos i importància el consell que la Junta d'Avaluació dóna a cada alumne per orientar-li el camí que haurà de seguir un cop acabada l'etapa obligatòria. Que un alumne no segueixi les orientacions que se li fan, no hauria de ser motiu de preocupació per al professorat ja que el professor no avalua el que farà cada alumne sinó el que ha fet durant el cicle.

Acceptant aquest plantejament de valoració global i individual, cal que mirem quins criteris s'han d'establir per valorar cadascun dels alumnes al final d'una etapa.

Tots els professors que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge formen la Junta d'Avaluació tenint en compte el grau assolit dels continguts i de les capacitats de l'àrea segons el disseny curricular que s'ha fet a cada alumne. També cal que faci una valoració global per decidir si l'alumne ha adquirit les capacitats que corresponen al cicle que acaba de finalitzar tenint, sempre present, tot el procés d'aprenentatge d'acord amb les seves possibilitats. En la valoració final, la Junta

avaluació

d'Avaluació decideix si un alumne supera l'etapa o ha de continuar un any més en el cicle. Cada alumne és diferent i fa la seva pròpia progressió.

Per desenvolupar adequadament aquest procés d'avaluació, el nou sistema educatiu posa l'atenció en el seguiment que es fa de cada alumne per poder valorar i determinar, en cada un d'ells, les seves veritables capacitats. Si no es fa un esforç per avaluar els alumnes des de la comprensivitat tenint en compte la diversitat, de poc haurà servit el canvi del model educatiu.

avaluació

**L'AVALUACIÓ QUALITATIVA O
PERDRE LA POR
A LA SUBJECTIVITAT***Esteve Federico - Escola Pia de Calella*

L'avaluació és una eina per a l'educació del nostre alumnat que es caracteritza per l'emissió de valoracions -en part subjectives- que fa el mestre sobre el progrés que protagonitza l'alumne en el seu procés educatiu.

El nou concepte de l'avaluació destaca que ha de ser contínua, criterial, formativa. Una avaluació dels processos (més que no pas dels resultats) ens està empenyent, necessàriament, vers un recull exhaustiu de dades: una quantitat ingent de notes, símbols i qualificacions de tota mena per a cadascun dels diversos blocs de continguts... que omple les nostres llibretes de seguiment i d'avaluació de l'alumnat.

Certament, pot passar que els arbres no ens deixin veure el bosc. Pot passar que, aclarats per "les notes" (per nombres!), no puguem escapar-nos de les mitjanes, tan fredes, per avaluar. Evitem-ho, sempre que puguem! L'avaluació, que es vol qualitativa, ha de fugir de les normes estadístiques i dels processos educatius (i, per tant, avaluatius) tancats i estandaritzats. Contràriament, cada vegada ens hem de fixar més en les situacions educatives que es creen a l'aula i observar-ne, per a cada alumne, allò de qualitatiu que el pot ajudar a créixer, que l'acosti significativament als objectius generals d'etapa.

La nova avaluació, que ens permet fugir de la "cotilla" quantitativa que ens estrenyia fins ofegar la riquesa dels matisos i de la diversitat, ha de cercar ara, tossuda-

ment, una concepció integradora: la que pren com a referent els objectius generals d'una etapa, és a dir, les capacitats que hem d'ajudar a assolir al màxim a cadascun dels nostres alumnes. Perquè avaluar és, finalment, una tasca de l'equip educatiu que valora, sobretot, com des de cada àrea hem ajudat, entre tots, a assolir els objectius generals previstos; i això, ens fa renunciar a l'exigència que s'assoleixin tots i cadascun dels objectius de totes i cadascuna de les àrees.

Quan avaluem estem realitzant, sobretot, una interpretació qualitativa del que observem dels nostres nois i noies. Les eines per fer-ho així les ha de construir cadascú i cada equip. Però, respondre aquestes preguntes ens pot ajudar a reflexionar:

Les correccions de les activitats poden ser molt valuoses per a l'alumnat si realment els diuen coses interessants: ¿és gaire significatiu que la informació que donem al noi sigui només "tens un 6"?

¿Els informes d'avaluació expressen observacions que orienten el qui els llegeix sobre què cal rectificar o com millorar? Reconeixen prou clarament els progressos? Què fem, a la pràctica, en les Juntes d'Avaluació? Vetllem prou perquè l'ordre del dia de les reunions d'avaluació permeti, a l'equip educatiu, compartir les valoracions dels progressos de cada alumne? Si ens responem aquestes i d'altres qüestions, sense por, descobrirem que és molt important (potser prioritari?) que la innovació educativa també arribi a l'avaluació.

Us animo a dissenyar-vos eines noves, a la vostra mida, que us ajudin a avançar vers una avaluació més qualitativa.

per saber-ne més

ÁLVAREZ MÉNDEZ, J.M. – *El alumnado. La evaluación como actividad crítica de aprendizaje*. «Cuadernos de Pedagogía», núm. 219.

FÉNÉYROU, R. – *Avaluació i diferenciació*. Butlletí Col·legi Oficial Doctors i Llicenciats de Catalunya, núm. 73. Barcelona, 1990.

JORBA, J; SANMARTÍ, N. – *L'avaluació: una peça clau del dispositiu pedagògic?* Guix, núm. 182.

ROSALES, C. – *Evaluar es reflexionar sobre la enseñanza*. Narcea. Madrid, 1990.

El proper número anirà dedicat a «Recursos Internet».

Avaluació dels objectius

estudiem
per millorar

Una experiència de planificació

La forma de planificació i d'avaluació del centre que duem a terme a l'escola té, al meu entendre, la virtut de ser operativa i de portar implícit un vessant avaluador, indispensable a l'hora de planificar.

El treball per objectius.

L'Assemblea de les Institucions Escolars proposa que les escoles treballin per objectius.

Explicat de manera simple, el treball consisteix en proposar-se accions avaluables, que permetin fer realitat els objectius plantejats. Cada acció té un responsable, una data d'inici i un termini d'acció i d'avaluació. Durant el curs es va fent el seguiment de les accions realitzades i es va recordant el que toca preparar. S'acaba el curs amb un informe valorant les accions realitzades i explicant les que no s'han pogut dur a terme. L'informe és un bon element de cara a l'avaluació de l'escola.

L'opinió dels professors

Un primer element ha estat fer esment a l'objectiu de l'Assemblea. El segon es configura com a vertebrador de la nostra metodologia: l'entrevista amb tots els professors el tercer trimestre, on cadascun dona a conèixer l'opinió que té de l'escola, de l'organització, dels resultats obtinguts, del projecte curricular, així com aspectes més personals respecte a la valoració del propi treball, les dificultats, els projectes personals, els suggeriments. L'entrevista és una oportunitat per donar suport al professorat i fer llista de tots els aspectes a reflexionar i que s'hauran de fer presents en el moment de planificar el proper curs.

L'opinió dels pares: un element d'avaluació extern

Un tercer element és conèixer l'opinió dels pares. Això ens permet de tenir una informació molt útil per poder valorar el treball realitzat i introduir-hi millores. A fi-

nal de curs, convoquem una reunió amb pares de totes les etapes intentant que puguin fer -en petits grups- un debat obert sobre tots els aspectes de l'escola per determinar-ne els aspectes més forts i travats i els que encara es consideren poc presents o potser més fluixos. El compromís de l'escola és el de lliurar-los una acta del contingut de les diferents reunions i un comentari sobre les resolucions que com a escola hem pres per anar millorant.

El Claustre del mes de juny.

L'equip directiu recull tota la informació i n'elabora un informe que és presentat al claustre de professors, el mes de juny, per debatre'l i contrastar-lo amb tot el professorat. Els suggeriments i/o esmenes presentades marquen les gran línies i l'orientació de l'activitat escolar durant el curs següent.

Un darrer element: la participació.

Els professors -en grups reduïts- participen en el desenvolupament dels objectius de l'Assemblea i durant el curs participen en els grups de millora, una altra forma de participació que multiplica la nostra capacitat de treball i que ens permet de fer moltes innovacions. Aquesta organització permet que persones motivades i/o expertes puguin reflexionar algun tema i/o aspecte de l'escola i elaborar-ne una proposta.

A través d'aquests grups de millora hem treballat i avançat en temes com l'atenció a la diversitat, els eixos transversals, els reglament de règim interior, l'avaluació al final d'etapa en la secundària, el pas d'infantil a primària, el pas de primària a secundària...

Aquesta forma de combinar tots els elements ens permet tenir una organització àgil i operativa dels objectius i fa veure que el treball d'avaluació del centre es tradueix en accions concretes que permeten millorar la nostra acció.

Joan Vila - Escola Pia Sabadell

Noticiari breu

UN VIDEO NOU

Cal dir, encara que ja ho sap tothom, que, en motiu dels 400 anys, s'ha volgut fer un nou video de l'Escola Pia per donar a conèixer a tothom, sobretot als pares, la renovació i actualització de tots els aspectes que configuren la nostra escola -pedagògics i espirituals, recursos i tecnologia-. Si bé dóna una visió general de tota l'Escola Pia, hi ha un moment final en què es posa de relleu la genuïtat de cada una de les escoles.

CORREU ELECTRÒNIC PER MITJÀ D'INTERNET

A partir del dia 30 de novembre, les adreces de correu electrònic de la intranet es traspassen a Internet. Això ens permetrà de disposar d'una adreça de correu electrònic d'abast mundial i alhora reduir el cost de la trucada ja que la realitzarem per mitjà d'Infovia. Els qui vulgueu una adreça de correu electrònic parleu-ho amb el responsable d'informàtica de l'escola i us informará de tot el que cal fer.

VIATGES DE FORMACIÓ

Gràcies al patronatge de la "Fundación Santa María" directius de Caldes, Mataró, Nostra Senyora, Olot, Sarrià, Tàrraga i Terrassa i membres de l'Equip de Gestió han realitzat unes visites de formació a l'estranger. Uns van conèixer escoles de Flandes i Holanda i els altres van estar a París. Tant una com l'altra han resultat ser molt positives per les noves perspectives descobertes i per la reafirmació en determinades línies d'actuació pedagògica iniciades a casa nostra. Ben segur que en sortiran elements de reflexió sobre la nostra actuació i esperem que s'obrin noves alternatives.

DEBAT TELEMÀTIC

A finals de novembre iniciarem una nova experiència: els debats telemàtics. Un dels objectius d'aquests debats és utilitzar i familiaritzar-nos tots plegats -alumnes i professors- amb

el mitjà. A partir d'un cas més o menys fictici, s'obrirà el debat d'un tema d'interès per a alumnes i professors que facilitarà la reflexió. Donar la nostra opinió de cara a l'ordinador, pot ser tota una experiència! A la pàgina principal de la Web (<http://www.epcat.net>) de l'Escola Pia, hi trobareu, a finals de novembre, el primer cas. Animeu-vos a participar-hi.

ACTE UNITARI DELS 400 ANYS

El 26 de novembre, a totes les escoles, hi ha hagut un acte commemoratiu dels 400 anys de l'inici de l'obra de l'Escola Pia. Simbòlicament, s'ha fet de forma igual i en hora semblant a totes les escoles; en moltes d'elles amb tots els alumnes reunits conjuntament. Es pretén que renovem avui aquell clam de Josep de Calassanç de fer possible una escola per a tots els nens i nenes del món i que reconeguem la sort que tenim a casa nostra de poder gaudir d'aquest servei. I, sobretot, que reafirmem el valor que per a nosaltres té l'educació des de la primera infància.

BALAGUER

VISITA DE LA DIRECTORA GENERAL

El 18 de novembre la Sra. Mª Àngels González, Directora General d'Ordenació Educativa, visita l'escola acompanyada del subdirector general Sr. Pere Solà, del Delegat Territorial a Lleida, de l'Inspector en cap i de l'inspector de l'escola. Periòdicament realitza visites per conèixer el funcionament de les escoles, parlant directament amb docents i alumnes i amb l'equip directiu. S'interessà pel procés de lectoescriptura, l'organització de l'ESO i el plantejament del tractament de la diversitat.

REGALS COMMEMORATIUS

En ocasió dels 400 anys de la tasca escolar de Josep de Calassanç, i perquè tots recordem que som hereus d'aquesta tradició, s'han fet uns obsequis simbòlics amb l'eslògan de 400 anys d'escola per a tots. Els més petits han rebut un llapis, els alumnes del cicle superior de primària un còmic, els d'ESO un regle i els més grans un calendari de sobretaula; en aquests dos darrers objectes hi ha també algunes informacions sobre l'Escola Pia catalana a fi que l'alumnat conegui millor la nostra oferta educativa. Els docents han estat obsequiats amb la reproducció d'un quadre encarregat expressament per aquesta ocasió a l'artista Rodrigo Martínez (antic alumne, docent i dissenyador de Papers en la seva nova etapa).

Des de l'Equip de Gestió del Secretariat es pretén reforçar els vincles d'identificació de tots en el projecte comú amb aquests elements simbòlics.

TROBADA FESTIVA

Com cada any als voltants de Sant Josep de Calassanç, s'organitza una trobada amb un centenar llarg de docents de totes les escoles, en reconeixement a la dedicació a la tasca de cada dia. Enguany s'ha fet a l'escola de Terrassa i hem comptat amb l'actuació del Cor Montserrat de la mateixa ciutat que, amb la col·laboració d'actors, ha interpretat el Bestiari de Pere Quart, amb música de Manuel Oltra.

NOSTRA SENYORA BONA SORT A UNA NOVA ORQUESTRA

L'Escola Pia Ntra.Sra. ha tingut la iniciativa de crear una orquestra que coneixerem amb el nom de GERSHWIN. Isabel Costas -professora de l'escola i directora professional- en serà la directora.

El dia 12 de desembre, a les 9 del vespre, esteu tots convidats al concert d'inauguració que tindrà lloc a la sala d'actes de l'escola amb obres de Vivaldi, Bach i Corelli.

I LA CAMINADA D'AQUEST ANY?

Sota el títol de Caminada per l'Esperança i tot celebrant els 400 anys d'Escola Pia, més de 400 nois i noies de 4rt d'ESO de totes les escoles han realitzat la tradicional caminada de la festa de Sant Josep de Calassanç. La ruta, enguany urbana, va fer que els participants passessin per una vintena d'associacions i entitats de Barcelona on la solidaritat i el servei d'alguns voluntaris i professionals aporten un signe d'esperança a d'altres ciutadans necessitats de futur. Esperem que actes com aquest vagin fent possible el creixement dels nostres alumnes en la dimensió social i de servei envers aquells més necessitats.

PREMI SANT JOSEP DE CALASSANÇ

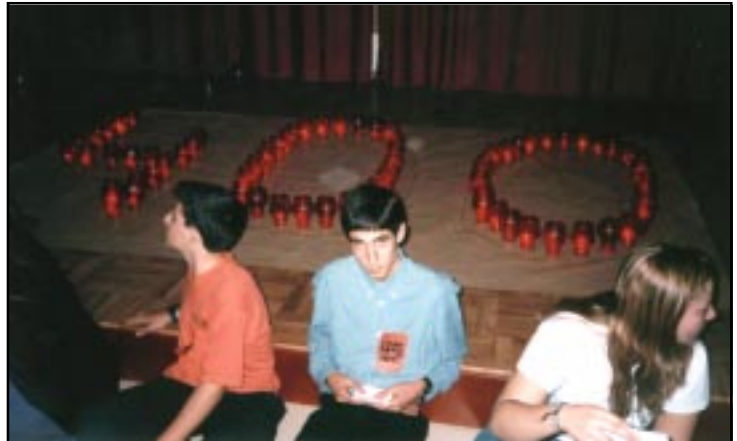
Els alumnes finalistes de cada escola han presentat el seu treball «Com presentaries sant Josep de Calassanç als teus companys?» al jurat constituït pels PP. Joan Florensa i Carles Mascaró i el Sr. Jordi Cadevall.

Tots els treballs presentats han estat elaborats amb molta originalitat. Desitgem molta sort al finalista de cada escola, i felicitem tots els participants.

TROBADA JOVE

Els passats dia 8 i 22 de novembre ha tingut lloc les trobades joves del 1r trimestre. El dia 8, alumnes de 3r,4rt d'ESO i 1r i 2n de Batx. de les diferents escoles van fer la trobada a Cal·lella. El dia 22, un altre grup d'alumnes de 1r i 2n d'ESO es trobaren a Igualada. Uns i al-

tres, molt ben atesos per cada una de les escoles acollidores, van dedicar la trobada, emmarcada en els 400 anys d'Escola Pia, a estones de reflexió i de joc. Que ocasions de trobada com aquestes els siguin profitoses per aprofundir i reflexionar sobre la seva pròpia vida i la dels altres.

TÀRREGA

UN NOU FULL INFORMATIU

Fins al curs passat 96-97 fèiem la revista «El Pòtol», que sortia un cop al trimestre. Tot i que continuarà sortint, a partir d'aquest curs iniciem una segona publicació, que sortirà cinc cops l'any, titulada «Full Informatiu», que pretén informar més immediatament i puntual de les notícies de la vida de l'escola.

Viure

és confiar malgrat tot;
és esperar malgrat tot;
és somriure malgrat tot.

Però,

també és admirar-se, perquè val la pena;
també és il·lusionar-se, perquè val la pena;
també és somniar, perquè val la pena;
i és abraçar-ho tot,

perquè,

com podríem viure sense abraçar?

Jordi Llimona

L'Equip de Gestió
del Secretariat
us desitja un bon Nadal.

Final de trimestre: Què notes? Què, notes?

Variacions sobre un tema molt nostrat

Benvolgut alumne,
He quedat un xic sorprès dels resultats obtinguts aquest trimestre. Reconec que hauria pogut fer algunes coses d'una altra manera i que, potser, m'he refiat d'apunts d'altres anys o he cregut que podria improvisar millor.

Però també em sento valorat injustament i de forma massa dura. Em sembla que no s'ha tingut del tot en compte l'esforç realitzat i les meves problemàtiques personals. (I no goso dir massa que alguns em tenen mania).

Estic disposat a millorar i voldria una altra oportunitat i -sobretot- que no se m'etiqueti com a poc interessat o com a desorganitzat. Espero que les vacances m'ajudin a reprendre nou alè per aquest curs que es presenta més dur que no preveia.

Que tinguis un bon Nadal.

Cordialment,

Joan, cicle A, departament B

Benvolguda mestra,

Hem arribat al final del primer trimestre i és l'hora d'una primera valoració global (altrament dita avaluació sumativa). Cal reconèixer un cert esforç, però de cara al proper trimestre cal més regularitat i planificació en la feina i una mica més de treball diari.

També s'ha de millorar la motivació i l'interès en acabar les coses: que no siguin tan mecàniques i repetitives sinó més creatives i més adaptades a les noves situacions.

No detectem problemes de disciplina, però tampoc massa col·laboració en aquelles activitats que són valuoses per a l'educació integral: també en aquest aspectes esperem una millora.

Que passis unes bones vacances.

Afectuosament,

Carla, del grup B

Zum-Zum

agenda

DESEMBRE

- 2 Reunió PAI 4t, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 4 Formació d'administradors, de 2/4 de 10 a la 1 del migdia.
PAI-ESO, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia
- 9 Àrees ESO, de les 4 a les 6 de la tarda. Matemàtiques.
- 11 Reunió coordinadors FP, de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 20 Trobada presidents APAs amb el Secretari General.
- 25/26/28 Pessebre vivent a Tàrrrega, de les 6 a les 9 del vespre.
- 13 Reunió PAI 5è, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 15 Formació administradors, de 2/4 de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 19 Coordinadors de pastoral, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 20 Àrees ESO, de 4 a 6 de la tarda.
- 23-26 Formació responsables borsa de treball i formació ocupacional, de les 10 del matí a les 6 de la tarda.
- 27 Reunió PAI 6è, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 29 Formació batxillerats, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 30 Dia escolar no-violència (DENIP), a Calella.

GENER

- 12 CEP-2. Presentació de materials de 2/4 de 4 a les 6 de la tarda.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - Tel.: 441 00 04 - Fax: 441 02 87 - 08001 BARCELONA

e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net